

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 146/14
Luxemburg, den 11 november 2014

Dom i mål C-333/13
Elisabeta Danu, Florin Danu mot Jobcenter Leipzig

Unionsmedborgare som inte utövar förvärvsverksamhet och som rest in i en annan medlemsstat endast i syfte att erhålla socialt stöd kan nekats vissa sociala förmåner

I Tyskland har utlänningar som rest in i landet i syfte att erhålla socialt stöd eller vars uppehållsrätt endast följer av att de söker arbete inte rätt till förmåner enligt grundgarantin ("Grundsicherung"), vilka bland annat ska täcka förmånstagarnas levnadsomkostnader.

Vid Sozialgericht Leipzig (Tyskland) pågår ett mål mellan Elisabeta Danu och hennes son Florin, vilka är rumänska medborgare, å ena sidan, och Jobcenter Leipzig, å andra sidan. Den sistnämnda myndigheten har nekat de förstnämnda personerna förmåner enligt grundgarantin¹. Elisabeta Danu reste inte in i Tyskland för att söka arbete och, trots att hon ansökt om förmåner enligt grundgarantin för arbetssökande, följer det av handlingarna i målet att hon inte söker arbete. Hon saknar yrkeskvalifikationer och har hittills varken arbetat i Tyskland eller i Rumänien. Elisabeta Danu och hennes son bor åtminstone sedan november 2010 i Tyskland. De bor hos en syster till Elisabeta Danu, som förser dem med mat. Elisabeta Danu uppbär, för sin son, barnbidrag på 184 euro per månad samt ett bidragsförskott på 133 euro per månad. Dessa förmåner berörs inte av förevarande mål.

Som svar på de frågor som ställts av Sozialgericht Leipzig fastställer domstolen i sin dom idag att medborgare från andra medlemsstater, med avseende på rätten till vissa sociala förmåner (såsom de tyska förmånerna enligt grundgarantin) kan kräva att bli behandlade på samma sätt som medborgarna i den mottagande medlemsstaten endast om vistelsen i den mottagande medlemsstaten uppfyller villkoren i direktivet om "unionsmedborgare"².

Domstolen erinrar om att den mottagande medlemsstaten enligt direktivet inte är skyldig att bevilja socialt bistånd under **vistelsens första tre månader**.

För **vistelser som överstiger tre månader, men understiger fem år** (vilket är fallet i förevarande mål), uppställer direktivet som villkor för uppehållsrätt bland annat att personer som inte utövar förvärvsverksamhet **ska ha tillräckliga tillgångar**. Direktivet syftar således till att förhindra att unionsmedborgare som inte utövar förvärvsverksamhet utnyttjar den mottagande medlemsstatens välfärdssystem för att finansiera sina levnadsomkostnader. En medlemsstat ska således ha möjlighet att neka unionsmedborgare sociala förmåner när dessa inte utövar förvärvsverksamhet, utan uteslutande har utnyttjat den fria rörligheten för att komma i åtnjutande av socialt stöd från en annan medlemsstat trots att de saknar tillräckliga tillgångar för att ha uppehållsrätt där. Härvid ska en konkret bedömning av varje persons ekonomiska situation göras varvid de sökta sociala förmånerna inte ska beaktas. Under dessa omständigheter bedömer domstolen att direktivet om

¹ För Elisabeta Danos del rör det sig om en förmån som ska täcka levnadsomkostnaderna ("existenzsichernde Regelleistung"), och för hennes sons del om ett försörjningsstöd (Sozialgeld), samt bidrag till bostads- och uppvärmningskostnader.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, s. 77).

"unionsmedborgare" och förordningen om samordning av de sociala trygghetssystemen³ inte utgör hinder för nationella bestämmelser som innebär att personer som är medborgare i andra medlemsstater inte har rätt till vissa "särskilda icke-avgiftsfinansierade förmåner"⁴ trots att dessa förmåner beviljas personer som är medborgare i den berörda medlemsstaten vilka befinner sig i samma situation, i den mån som de personer som är medborgare i andra medlemsstater saknar uppehållsrätt enligt direktivet i den mottagande medlemsstaten.

Slutligen erinrar domstolen om att förordningen om samordning av de sociala trygghetssystemen inte bestämmer de villkor som ska vara uppfyllda för rätt till särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner. Det är den nationella lagstiftaren som har denna befogenhet, och denne har därmed också befogenhet att fastställa omfattningen av det socialförsäkringsskydd som garanteras genom denna typ av förmåner. Medlemsstaterna tillämpar således inte unionsrätten när de fastställer villkoren för beviljande och omfattningen av särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner. Av detta följer att Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna inte är tillämplig.

Vad avser Elisabeta Dano och hennes son konstaterar domstolen att de inte förfogar över tillräckliga tillgångar, varför de inte kan göra anspråk på uppehållsrätt i Tyskland med stöd av direktivet om unionsmedborgare. De kan därmed inte åberopa den icke-diskrimineringsprincip som föreskrivs i direktivet och i förordningen om samordning av de sociala trygghetssystemen.

PÅMINNELSE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för medlemsstaternas domstolar att, inom ramen för ett mål som anhängiggjorts vid dem, fråga domstolen hur en unionsrättsakt ska tolkas eller huruvida den är giltig. Domstolen avgör inte det nationella målet. Det ankommer på den nationella domstolen att avgöra målet i enlighet med domstolens beslut. Detta beslut är på samma sätt bindande för andra nationella domstolar vid vilka liknande frågor har uppkommit.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från avkunnandet av domarna finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 166, s. 1, och rättelse i EUT 2004, L 200, s. 1), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EU) nr 1244/2010 av den 9 december 2010 (EUT L 338, s. 35). Denna förordning ska inte tillämpas på socialt bistånd (det ska noteras att detta begrepp är snävare än begreppet i direktivet om "unionsmedborgare"). Det ska emellertid till viss del tillämpas på "särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner" vilka såväl har karaktär av socialförsäkring som socialt bistånd och som uteslutande finansieras genom allmänna skatteintäkter. I förevarande dom har domstolen preciserat att likabehandlingsprincipen i förordningen är tillämplig på förmåner.

⁴ För Tyskland anges i förordningen bland annat förmåner som ska täcka levnadsomkostnader enligt grundgarantin för arbetssökande. Sozialgericht Leipzig har betecknat de aktuella förmånerna "särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner".